

חב"ד מאנט פנימיות

ב. הרבי אומר: כדי להגיע לפנימיות, הרי זה רק על ידי מסירות נפש. פנימיות — היינו שיש לאדם עצמו וזה נשאר בבנים ובבני בנים, חיצוניות היא שבאדם עצמו גם כן אין שום דבר. "חיצון" הוא אדם מוטעה, בלי יסוד. ואילו "פנימי" הוא אדם יסודי. ישנו פירוש חסידי-עבודתי על המאמר "ומפני חטאינו גלינו מארצנו ונתרחקנו מעל אדמתנו ואין אנו יכולים לעלות" - חטא הוא חסרון; ארץ היינו רצון, כפי המובא במדרש: למה נקרא שמה ארץ שרצתה לעשות רצון קונה. אדמה היא עפר. אדם נקרא בשם אדם מפני שאת גוף האדם ברא השי"ת מהאדמה.

זה פירוש המאמר "ומפני חטאינו", בגלל המגרעות והחסרונות שלנו שלא עוסקים בעבודת החסידות בפנימיות, רק יוצאים ידי חובה בעבודה חיצונית, באמירת פרק תניא כפי שאומרים יום תהלים, עבודה שבלב — מאן דכר שמיה, הרי בגלל חסרונות ומגרעות אלו - גלינו מארצנו, שכחו לגמרי טעמו של רצון אמיתי, ונתרחקנו מעל אדמתנו, עד שמיום אל יום מתרחקים יותר ויותר מאדמתנו, מה"אדם" שלנו, כלומר, מהאדם הפנימי החסידי השקוע בעבודה פנימית, עד שח"ו "ואין אנו יכולים", לא יכולים כבר ח"ו "לעלות", התדרדרנו כל כך שאין כבר יכולת להתעלות.

היה זה בחורף תרס"ג, אבי שהה כמה חדשים בווינה אצל הפרופסורים. גם אני נלוויתי אז אל אבי. והיה לו סדר לבקר מזמן לזמן בשעות הערב ב"מנינים" של חסידי פולין ("פולישע שטיבלאך") להיות בין חסידים, לשמוע סיפור שהם מספרים, לשמוע אימרה חסידיה, הנהגה ומדה טובה.

ג. ביום רביעי בלילה, ליל חמישי, חמשה עשר בשבט, ביקר אבי באחד ה"מנינים", בו ישבו כמה ישישים ושוחחו ביניהם. כשאבי ואני התקרבו אליהם, שמענו שהם מספרים סיפורים מהרה"צ ר' מאיר מפרימישליאן.

אחד הסיפורים היה:

במקום מגורו של הרה"צ ר' מאיר היה בית הטבילה מאחורי הר גדול.

בימות החורף כשהדרך היתה חלקלקה בגלל השלגים היו מוכרחים ללכת מסביב להר, שכן היתה סכנה ללכת במעלה ההר מפאת התחלקות ושבירת ידים ורגלים. ואילו הרה"צ ר' מאיר היה הולך תמיד דרך מעלה ההר ואף פעם לא התחלק.

פעם אחת, הדרך היתה חלקלקה מאד, והרה"צ הר' מאיר הלך לבית הטבילה כדרכו בקודש בדרך הרגילה שבמעלה ההר. באותו זמן הגיעו כמה אורחים אברכים עשירים, שלא החזיקו

במופתים. כשראו שהרה"צ הר' מאיר הולך אל ההר בביטחה כאילו אין שום סכנה בהליכה זו, רצו להראות שגם הם יכולים ללכת בדרך החלקלקה.

כשנכנס הרה"צ הר' מאיר לבית הטבילה, החלו האברכים ללכת במעלה ההר, ומשרק התחילו ללכת כמה צעדים, מעדו וניזוקו קשות עד שהיה צורך ברופא וברפואות.

אחד האברכים היה בנו של אחד מהמקורבים. כשהבריא אזר כוח ושאל את הרבי הרה"צ הר' מאיר, אף אחד אינו יכול ללכת בדרך החלקלקה שבמעלה ההר לבית הטבילה, ואם הולכים — מועדים ונופלים, ואילו הרבי הולך תמיד באותה דרך?

ענה לו הרבי הרה"צ הר' מאיר:

— כשקשורים למעלה לא נופלים למטה, מאיר'ל קשור למעלה ולכן הוא יכול ללכת גם במעלה ובמורד ההר החלקלק.

ד. לפי הסדר שקבעו הפרופסורים לאבי, היה עליו ללכת מבית הכנסת לטייל.

היה זה בליל ירח יפה, מזג אויר נעים, וטיילנו באחד מרחובות וינה הרחבים, ששדרות צעים

חוצות אותם. הירח הפיץ אורו על פני הרחוב, עד שבמרחק של כמה צעדים אפשר היה להרגיש אף בדבר הקטן ביותר.

אבי הלך תפוס רעיונות, דבר שעורר תשומת לבם של העוברים ושבים.

תמיד, כשהייתי רואה את אבי במצב כזה, הייתי מעוניין מאד לדעת כמה הוא חושב, ועוקב אחרי כל תנועה בפניו, אולי אוכל על ידי כך להבין אילו מחשבות עוברות ברעיונו ובאיזה עולמות הוא נמצא.

בחסידות מוסבר ההבדל בין דיבור למחשבה. אחד ההבדלים הוא שדיבור הוא גילוי לזולת ואילו מחשבה היא העלם. אחד יכול לחשוב כל היום והזולת לא ידע מה הוא חושב. ומובא בחסידות שפרטי הענינים שהלז חושב לא יכולים לדעת, אבל את כללות הענינים שהוא חושב, אם זה ענין של השכלה או ענין של מדות, אפשר לדעת, זאת יכולים להבין מקווי הפנים.

אך זמן רב, התחלתי להרגיש שלא בטוב, ההליכה במצב רוח כזה השפיעה עלי שפלות עצמית חזקה, (המשך מעבר לדף)

התקשרות **כשחסיד מסור לרבי, וועט ער דערהערן דעתו של הרבי**

ד. אמנם, בענין זה (ההתגברות על הירידה) אין לכל אחד לילך בדרכים שלו ("מיט אייגענע דרכים"), אלא צריכים לבוא ולשאול אצל הרבי, משה רבינו שבדור, וע"פ הוראותיו יש להתחזק ולשאוף לעלי' שתבוא לאחר וע"י הירידה. זאת ועוד:

גם כאשר הרבי אינו אומר לו בפירוש מה לעשות - אם משום שזהו ענין שהרבי אינו יכול להורות לו משום שזהו ענין ש"הבא לימלך אין מורין לו", או משום שרצונו של הרבי שיבוא לענין זה בכח עצמו - הרי, ע"י השאלה אצל הרבי וההתמסרות אליו, ידע ויכיר ('וועט ער דערהערן') דעתו של הרבי גם בענינים שהרבי אינו אומר לו בפירוש. וע"ד שמצינו בנוגע לפדיון נפש - כידוע אצל חסידים שכאשר כותבים פדיון ושולחים אל הרבי, נפעלת כבר הפעולה גם אם הפדיון לא הגיע עדיין ליד הרבי ובמילא לא ראהו בעיני בשר. - על החסיד לעשות את שלו, להתמסר אל הרבי ולסמוך עליו, וכאשר הוא עושה את שלו ומצדו אין שום מניעות, אזי נפעל כבר הענין ע"י הרבי. ועד"ז בנדו"ד, שכאשר החסיד שואל אצל הרבי, מתמסר אליו וסומך עליו, כך שמצדו אין שום מניעות - אזי מקבל את ה"מענה" של הרבי גם כאשר הרבי אינו אומר לו בפירוש.

ה. ומצינו דוגמת זה בהנהגתו של פינחס - שכאשר "נתעלמה ממנו (ממשה) הלכה", ופינחס "נזכר הלכה", "אמר לו (פינחס למשה) לא כך למדתני כו'" (בתמי'): לכאורה, כיון שמשה לא הורה לו מה לעשות, שהרי "נתעלמה ממנו הלכה", ופעולתו של פינחס היתה על דעתו ("ש'נזכר הלכה") - למה הוצרך לילך למשה ולשאול אצלו "לא כך למדתני כו'?"

וההסברה בה - שאפילו בשעה ש'נתעלמה הלכה ממנו' נלקחת הלכה זו (כמו כל ההלכות) מדברי משה, ולכן, גם כאשר משה אינו אומר מה לעשות - אם משום שבענין זה הדין הוא ש"הבא לימלך אין מורין לו", או "כדי שיבוא פינחס ויטול את הראוי לו" - הולך פינחס ושואל אצל משה! ודוגמתו בנדו"ד - שגם כאשר הרבי (משה רבינו שבדור) אינו אומר לו מה לעשות, צריך לשאול אצל הרבי, וע"י השאלה אצל הרבי וההתמסרות אליו, יכוין לדעתו של הרבי גם בענינים שלא נאמרו בפירוש.

(משיחת ש"פ פנחס מבה"ח מנחם-אב, ה'תשי"א. תו"ח ח"ג ע' 237)

הקריאת שמע של הרבי

פעם אחת ה' אחד שרצה "להתחיל" עם ר' האניע מאראזאוו, אז הוא אמר לו שהוא לא חסיד של הרבי (הריי"ץ), כי כבר מסר את היחידה שלו לרבי הרש"ב נ"ע.
 ר' האניע ענה לו: "מה שאתה אומר לי שמסרתי היחידה שבנפש לרבי נ"ע, אני בכלל לא יודע מה זה יחידה שבנפש. ומה שאתה אומר לי שאני לא חסיד של הרבי, הרי גם של הרבי נ"ע לא הייתי חסיד.
 "ומעשה שהי' כך ה' לרבי נ"ע ה' גבאי בשם ר' נחמן. אחרי שהגבאי ההוא נפטר, הבן של הרבי, הרבי הריי"ץ ניגש אלי ושאל אותי אם ברצוני להיות הגבאי במקום ר' נחמן. עניתי

שבשום אופן לא. אחרי כמה זמן הרבי הריי"ץ בא אלי ואמר לי שהרבי נ"ע קורא לי. הבנתי שהרבי קורא לי ביחס לאותה הצעה, להיות גבאי. התחלתי לרעוד, ונכנסתי לחדר הרבי. הרבי אפי' לא שאל אותי אם אני מסכים, וישר התחיל לתת לי סדר חדש בתור גבאי. אמרתי לרבי, הרי אומרים שמזכיר לא יכול להיות גבאי, הרבי עני לי, 'אתה צודק, אבל מה אוכל לעשות', היינו שצריכים להפקיר נשמה.
 "אז - הסיק ר' האניע - זה שאתה אומר לי שאני לא חסיד של הרבי, גם לא הייתי חסיד של הרבי נ"ע. אבל, אני מוכן לוותר על כ"ז, בשביל לראות את הרבי נ"ע קורא קריאת שמע כל לילה".

דעם רבינו'ס קינדער

מדוע שולחים דוקא בחורים לשליחות המל"ח

טז. ובנוגע לענינו:

האמור לעיל שצריכים לצאת ולהתייצב על "פרשת דרכים" ולהראות לבנ"י את הדרך ל"מקלט" — הוא חוב המוטל לא רק על תלמידי הישיבה בלבד, אלא גם על האברכים, אלא, שאם ידרשו זאת מהאברכים, הנה, אברך פלוני ישתמט בהפניית תשומת-הלב לה"בית חדש", ופלוני — לה"אשה חדשה" או לה"כרם חדש"....
 — הטעם העיקרי לכך שתובעים זאת בעיקר מתלמידי הישיבה, הוא, מפני שהם זקוקים להצלחה בלימוד התורה, והסדר בלימוד התורה הוא שתחלה צ"ל "ונפשי כעפר לכל תהי", ועי"ז ולאח"ז נעשה "פתח לבי בתורתך". ומה גם שע"י נתינת צדקה (גשמית או רוחנית) "נעשה מוחו ולבו זכים אלף פעמים ככה" (כמבואר בפירוש הפסוק "צדקה תרומם גוי"), ולכן, נוגעת הנסיעה האמורה במיוחד אל התלמידים כדי שיצליחו בלימוד התורה.
 אבל, נוסף לטעם העיקרי, ישנו טעם נוסף — כאמור — שכאשר תובעים זאת אצל האברכים, הנה, אברך פלוני טוען שאינו יכול להשאיר "אשה חדשה", פלוני אינו יכול להשאיר "בית חדש" או "כרם חדש"; "דער דארף זיך מיישב זיין מיט זיין ווייב, זיין בעה"ב'סטע... דער מיט זיינע קינדער, דער מיט זיינע עלטערן, דער מיט זיין זיידן און דער מיט זיין באַבען"...
 וגם כאשר יסבירו אל האברכים שזוהי "מלחמת מצוה" שכולם חייבים בה — מ"מ, ישאר הוא במעמד ומצב ד"ירא ורך הלבב".
 שיהי' ירא מפני הדאגה ל"אשה חדשה", "בית חדש" או "כרם חדש".
 ולכן תובעים זאת מתלמידי הישיבה דוקא — שכיון שאין ריחיים על צוארם, לא שייכים אצלם כל ענינים אלו, ואינם מתחשבים — או שאינם צריכים להתחשב — עם שום דבר (מלבד דעת ההנהלה), ובלשון הכתוב "האומר לאביו ולאמו לא ראיתו ואת אחיו לא הכיר גוי", הוא לא מכיר אף אחד ("ער קען קיינעם ניט"), ושום דבר לא נוגע אליו ("קיינ זאך איז אים ניט נוגע"), מלבד היותו תלמיד הישיבה!

אבל, ביחד עם זה, יש להדגיש שהאמת היא שגם האברכים צריכים להתעסק בענין זה, כל אחד לפי ערכו, כיון שזהו חובתו ותפקידו של כאו"א, ועד כדי כך, שזוהי תכלית ירידת הנשמה למטה, כמאמר ר' מרדכי הצדיק בשם הבעש"ט (הנ"ל סו"ו) שנשמה יורדת לעולם ומתייגעת במשך שבעים-שמונים שנה כדי לעשות טובה ליהודי!
 (כ"ק אדמו"ר שליט"א חייך, ואמר: "אָבער מיר זיינען דאָך גוטע".... ולכן השליחות היא לכמה שבועות בלבד.
 (שיחת ש"פ מטות-מסעי, מבה"ח מנחם-אב ה'תש"ב. תו"מ ח"ו ע' 105)

כתב יד קודש

יחסינו נשיאינו תקנו משרת משפיע בתו"ת — בכדי שעמו ידברו וישאלוהו וכו' בכל הנ"ל.

מענה לתל' ישיבה שביקש הדרכה בכמה ענינים:
 רבותינו נשיאינו תקנו משרת משפיע בתו"ת — בכדי שעמו ידברו וישאלוהו וכו' בכל הנ"ל.

בטלטול הגלות המר, החלו לשכוח ח"ו לאט לאט למה קוראת חסידות "חיצון", ולמה קוראת חסידות "פנימי".
 כאשר חסידים יצייתו בעזה"י לקיים את הסדר של שבת מברכים במילואו, לא רק באמירת תהלים, אלא גם בהתוועדות, ובה יספורם, המבוגרים מה ששמעו מהזקנים שבדורם, ומה ששמעו וראו בעצמם אצל הרביינים וזקני אנ"ש — תחיה חסידות ותחייה את כלל החסידים בחיות פנימית.
 (לקוטי דיבורים א-ב ע' 359 (לה"ק))

וללמוד בפנימיות, שיפעל בעבודה בפועל. בחסידות ישנן עצות לכל דבר ורפואות לכל המחלות הרוחניות.
 ה. כל זה הוא כאשר לומדים חסידות, מוצאים אז עצות לכל החסרונות, ומוציאים רפואות לכל המחלות. אך, כשלוומדים חסידות רק בדרך מקיף ולא שקועים בעבודה בפנימיות, הרי אז "ואין אנו יכולים לעלות", לא יכולים להתעלות מפני שקשורים במטה.
 בעבר, כשישיבת "תומכי תמימים" יצ"ו היתה בליובאוויטש, ידעו ביסודיות והבינו היטב את התוארים "פנימי" ו"חיצון". במשך הזמן

(המשך) כל רגע נמשך בעיני כומן ארוך, ושלא במתכוון נאנחתי קשות.
 אבי נעמד, הסתכל עלי במבט חד וחודר, מבט שחודר עמוק עמוק, ואומר לי: מה אתה נאנח — אם קשורים למעלה לא נופלים למטה. אמנם — אומר אבי — מכלל הן אתה שומע לאו, אם קשורים למעלה לא נופלים למטה, ואילו אם לא קשורים למעלה, הרי ח"ו לא זו בלבד שנופלים למטה, אלא גם נעשים קשורים למטה, וזה כבר מר יותר, וגם במצב כזה אסור להיאנח. צריכים ללמוד חסידות,